

**WYSTAWA BIBLIOTECZNA
Z OKAZJI 250. ROCZNICY URODZIN
KSIĘCIA BISKUPA WARMIŃSKIEGO IGNACEGO KRASICKIEGO**

Zbiory Biblioteki Warmińskiego Seminarium Duchownego *Hosianum* i Archiwum Diecezji Warmińskiej w Olsztynie posiadają sporo pism, również autografów, Ignacego Krasickiego, Księcia Biskupa Warmińskiego. Obchody jego 250-tej rocznicy urodzin były dobrą okazją, aby je zaprezentować na okolicznościowej wystawie. Składała się ona z czterech części.

Pierwsza była poświęcona życiu i działalności Ignacego Krasickiego jako biskupa warmińskiego. Prezentowano tu książki omawiające ten okres i ukazujące Lidzbark Warmiński, ówczesną rezydencję Księcia Biskupa. Wśród wystawionych książek znalazły się również kalendarze liturgiczne, wydane staraniem biskupa Ignacego Krasickiego, oraz starodruk braniewski z 1770 r. z wierszem pochwalnym Kolegium Księży Jezuitów w Braniewie na cześć Księcia Biskupa. (Por. Dodatek).

W części drugiej wystawy pokazano wydania zbiorowe pism Ignacego Krasickiego, a więc różne wydania według F. Dmochowskiego w Wilnie i Warszawie, nakładem B. Korna we Wrocławiu, N. Glücksberga i S. Lewentala w Warszawie, K. Bartoszewicza w Krakowie, F. H. Richtera — H. Altenberga we Lwowie, a także współczesne wydania dzieł Krasickiego w opracowaniu Z. Golińskiego.

Oddzielną grupę zajmowały wydania różnych utworów Ignacego Krasickiego, a więc: *Prawdziwa powieść o kamienicy w Kukurowcach*, autograf i liczne wydania drukowane, *Zbiór potrzebniejszych wiadomości*, *Myszeidos*, *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*, *Bajki*, *Przypowieści*, *Monachomachia*, *Antymonachomachia*, *Satyry*, *Powiastki*, *Pan Podstoli*.

Ostatnia część wystawy była poświęcona piśmiennictwu na temat literackiej twórczości Ignacego Krasickiego. Na wystawie pokazano prace m.in. ks. biskupa J. Obłąka, S. Tretiaka, J. Rudnickiej i S. Graciotti, M. Piszczkowskiego, K. Nitscha, A. Trillera, R. Wołoszyńskiego, Z. Golińskiego, Z. Libery i innych.

I. IGNACY KRASICKI — BISKUP WARMIŃSKI

1. Paul Cazin: *Książę Biskup Warmiński Ignacy Krasicki 1735–1801*. Przeł. M. Mroziński. Postłowie i bibliografię opracował Z. Goliński. Olsztyn 1983.

2. Ks. Jan Obłąk: Historia Diecezji Warmińskiej. Olsztyn 1959. Eksponowano stronę tytułową i 123.
3. Zamek w Krasieczynie. Przemysł 1971.
4. Zamek w Lidzbarku Warmińskim — litografia Ferdinanda von Quast: Denkmale der Baukunst in Preussen. Berlin 1852.
5. Władysław Ogrodziński: Lidzbark Warmiński. Opracowanie fotograficzne E. Kupiecki. Warszawa 1958.
6. Hanna Domańska i inni: Rezydencja lidzbarska. Olsztyn 1973.
7. Directorium divini Officii pro Ecclesia et Dioecesi Varmiensi Juxta Rubricas generales Breviarii et Missalis Romani Jussu et Autoritate Celsissimi ac Reverendissimi Domini Ignatii ex Comitibus a Krasieczyn Krasicki, Principis et Episcopi Varmiensis Ad annum MDCCLXXIV editum. Strona tytułowa z herbem.
8. Directorium divini Officii pro Ecclesia et Dioecesi Varmiensi juxta rubricas generales Breviarii et Missalis Romani jussu et auctoritate celsissimi Principis Illustrissimi ac Reverendissimi Domini D. Ignatii a Krasieczyn Krasicki, Episcopi Varmiensis ad annum MDCCXCIV editum. Insulae Marianae (1794).
9. Concordantiae Bibliorum juxta exemplar Vulgatae editionis Sixti V. Pontif. Max. jussu recognitum, et Clementis VIII. Autoritate editum, Olim Studio et Industria Theologorum Coloniensium impressae. Nunc autem revisae emendatae et a multis Erroribus expurgatae. Bambergae, Sumptibus Ioannis Goergii Lochneri Bibliopolae A. MDCCLI.
- Wpis na stronie tytułowej: Bibliothecae Ecclesiae Varmiensis donavit Celsissimus Princeps Ign. Krasicki. Sygnatura: Sd 599.
10. Celsissimo S.R.I. Principi Ignatio ex Comitibus a Krasieczyn Krasicki Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopo Varmiensi et Sambiasi, Terrarum Prussiae Praesidi; Dum post celebratum Jubilaeum e sua Alma Cathedra rediret; Mecaenati suo Munificentissimo et Amplissimo Applausus a Collegio Braunsbergensi Societatis Jesu Anno Christi nati 1770. Archiwum Diecezji Warmińskiej w Olsztynie (—ADWO), sygnatura AB D 112 k. 155^r – 156^v. Por. Dodatek.
11. Konstanty Wojciechowski: Ignacy Krasicki. Życie i dzieła. Lwów 1914.
12. Ks. Jan Korytkowski: Arcybiskupi gnieźnieńscy. Prymasowie i Metropolici Polscy od roku 1000 aż do roku 1821... Tom V. Poznań 1892. Eksponowano stronę 215.
13. Kazania Ignacego Krasickiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego. Warszawa 1819.
14. Ks. Jerzy Wirszyłło: Uwagi na marginesie kazań Krasickiego. *Studia Warmińskie* 1965 t. II s.95.

II. WYDANIA ZBIOROWE DZIEŁ IGNACEGO KRASICKIEGO

1. Dzieła Ignacego Krasickiego. Edycja nowa i zupełna przez Franciszka Dmochowskiego. Tom I. W Warszawie 1812.
2. Dzieła Ignacego Krasickiego. Edycja nowa i zupełna. Podług wydania Franciszka Dmochowskiego. Tom III. W Wilnie w Drukarni A. Marcinkowskiego 1819.
3. Dzieła Ignacego Krasickiego. Nowe i zupełne wydanie. Tomy I, III–VII. W Wrocławiu u Wilhelma Bogumiła Korna 1824.
4. Dzieła Ignacego Krasickiego. Edycja nowa i zupełna podług wydania Franciszka Dmochowskiego. Tomy I, III, VI, VIII, XIV. W Warszawie: Nakład i druk N. Glücksberga 1829–1832.
5. Dzieła Ignacego Krasickiego. Tomy III, IV, VI. Warszawa: Nakład i druk S. Lewentala 1878–1879.
6. Dzieła Ignacego Krasickiego. Tomy II, IV. Kraków: Nakładem K. Bartoszewicza 1882–1883.
7. Wybór dzieł Ignacego Krasickiego. Tom II. We Lwowie: Księgarnia F. H. Richtera (H. Altenberg) 1882.
8. Ignacy Krasicki: Pisma wybrane. Opracowali Zbigniew Goliński, Mieczysław Klimowicz, Roman Wołoszyński pod redakcją Tadeusza Mikulskiego. Tomy I–IV. Warszawa 1954. W tomie I dedykacja: Wielce Szanownemu Księdzu Drowi Janowi Obłąkowi, Opiekunowi archiwaliów warmińskich, z prośbą o łaskawe przyjęcie. 8 V 1955 i podpisy wydawców.
9. Ignacy Krasicki: Pisma poetyckie. Opracował Zbigniew Goliński. T. I–II. Warszawa 1976.

III. WYDANIA ODDZIELNE PISM I UTWORÓW IGNACEGO KRASICKIEGO

1. Zbiór potrzebniejszych wiadomości porządkiem alfabety ułożonych. Tomy I–II. W Warszawie i Lwowie: Nakładem i drukiem Michała Grölla 1781. Przedruk ofsetowy, Warszawa 1979.
2. Korespondencja Ignacego Krasickiego. Wydali i opracowali Z. Goliński, M. Klimowicz, R. Wołoszyński pod red. T. Mikulskiego. Tomy I–II. Wrocław 1958.
3. Prawdziwa powieść o kamienicy narożnej w Kukurowcach. Rękopis Ignacego Krasickiego. ADWO, AK Dok. Kap. S 37 b.
4. *Co Tydzień* 1978 No. 26: Prawdziwa powieść o Kamienicy narożnej w Mieście Kukurowcach przez Mistrza Błażeia Bakalarza tamże. Fotokopia.
5. Bp Jan Obłąk: Odnaleziony rękopis Ignacego Krasickiego: Prawdziwa powieść o kamienicy narożnej w Kukurowcach. *Studia Warmińskie* 1971 t. VIII s.5.
6. Ignacy Krasicki: Powieść o narożnej kamienicy i wybrane wiersze

patryjotyczne. Warszawa, Lublin, Łódź, Kraków: Nakład Gebethnera i Wolffa b.r.w. (1918).

7. Ignacy Krasicki: *Myszeidos. Pieśni X*. Opracował i wstępem poprzedził M. Klimowicz. Ilustrowała M. Berezowska. Warszawa 1954.

8. Ignacy Krasicki: *Myszeidos. Pieśni X*. Opracował Julian Maślanka. Wrocław 1982.

9. Ignacy Krasicki: *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*. Wydał, wstępem i objaśnieniami opatrzył Bronisław Gubrynowicz. Wydanie 3. Kraków 1929.

10. Ignacy Krasicki, jw. wydanie 5, Wrocław 1950.

11. Ignacy Krasicki: *Bajki i przypowieści*. Opracował Antoni M. Kurpiel. Brody 1904.

12. Ignacy Krasicki: *Bajki i przypowieści*: Warszawa: Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska” b.r.w. (1931).

13. Ignacy Krasicki: *Bajki. Wybór*. Ilustrował Jan Marcin Szancer. Warszawa 1951.

14. Ignacy Krasicki: *Bajki*. Opracował Zbigniew Goliński. Wrocław 1975.

15. Ignacy Krasicki: *Bajki. Wybór. Wstęp i wybór Zdzisława Libery*. Ilustracje według rysunków Gustawa Dorego. Warszawa 1970.

16. Ignacy Krasicki: *Monachomachia, Antymonachomachia*. Opracował i wstępem opatrzył Wacław Kubacki. Warszawa 1951.

17. Ignacy Krasicki: *Monachomachia czyli wojna mnichów*. Opracował i wstępem poprzedził Tadeusz Mikulski. Ilustrował Antoni Uniechowski. Warszawa 1954.

18. Ignacy Krasicki: *Monachomachia czyli wojna mnichów*. Opracował Jan Gawalkiewicz. Wrocław 1955.

19. Ignacy Krasicki: *Monachomachia i Antymonachomachia*. Wstęp i opracowanie Zbigniew Goliński. Wydanie drugie zmienione. Wrocław — Kraków 1976.

20. Pan Podstoli Ks. Ignacego Krasickiego, Księcia Biskupa Warmińskiego, później Arcybiskupa Gnieźnieńskiego. Wydanie Kazimierza Józefa Turowskiego. W Krakowie, Nakładem drukarni „Czasu” 1860.

Dar ks. prof. dr. Władysława Turka.

21. Ignacy Krasicki: *Historia na dwie księgi podzielona*. Opracował i wstępem opatrzył Jerzy Ziomek. Warszawa 1951.

22. Ignacy Krasicki: *Satyry i listy*. Wydanie krytyczne Ludwika Bernackiego z 11 podobiznami. Lwów 1908.

23. Ignacy Krasicki: *Satyry*. Opracował Ryszard Skulski. Warszawa 1929.

24. Ignacy Krasicki: *Satyry*. Wstępem poprzedził Jan Kott. Ilustrował Jan Marcin Szancer. Warszawa 1952.

25. Ignacy Krasicki: *Satyry i listy*. Wybór. Opracował Zbigniew Goliński. Wrocław 1954.

26. Ignacy Krasicki: *Powiastrki wschodnie*. Redakcja, wstęp, objaśnienia Bogdan Wojdowski. Ilustrował Antoni Pucek. Warszawa 1952.

IV. SPUŚCIZNA LITERACKA IGNACEGO KRASICKIEGO

1. Stefan Rygiel: Losy księgozbioru Ignacego Krasickiego. Odbitka z czasopisma *Exlibris*. Lwów 1922.
2. Bp Jan Obłak: Sprawa inwentarza Biskupstwa Warmińskiego po przejściu Ignacego Krasickiego do Gniezna. *Studia Warmińskie* 1967 t. IV s. 5.
3. Sante Graciotti, Jadwiga Rudnicka: Inwentarz biblioteki Ignacego Krasickiego z 1810 r. Wrocław 1973.
4. J. Tretiak: Ignacy Krasicki jako prezydent Trybunału. Kraków 1895.
5. Zofia Gąsiorowska: Źródła Monachomachji Krasickiego. Warszawa 1920.
6. Mieczysław Piszczkowski: Ignacy Krasicki a La Rochefoucauld i La Bruyere. Lwów 1930.
7. Alphonse S. Wolanin: Ignacy Krasicki jako krytyk literacki. Kraków 1936.
8. Kazimierz Nitsch: Urywki języka Ignacego Krasickiego według pierwszych druków. Kraków 1938.
9. Alfons Triller: Ignatius Krasicki, Dichter und Fürstbischof als preussischer Untertan (1772–1802). Beiträge zu seiner Biographie. *Staatliche Akademie zu Braunsberg. Personal — und Vorlesungsverzeichnis. Wintersemester 1944/45*.
10. Roman Wołoszyński: Postawa ideowa Ignacego Krasickiego po roku 1780. Wrocław 1953.
11. Zbigniew Goliński: Nad tekstami Krasickiego. *Studia*. Wrocław 1966.
12. Mieczysław Piszczkowski: Ignacy Krasicki. Monografia literacka. Kraków 1969.
13. Zdzisław Libera: Życie literackie w Warszawie w czasach Stanisława Augusta. Warszawa 1971.
14. Roman Wołoszyński: Ignacy Krasicki. Utopia i rzeczywistość. Kraków 1970.
15. Włodzimierz Maciąg. Życie Ignacego Krasickiego. Zapisy i domysły. Warszawa 1984.
16. Bibliografia literatury polskiej. Nowy Korbut. Oświecenie. Opracowała Elżbieta Aleksandrowska i inni. Tom V. Warszawa 1967, s. 185.
17. Konstanty Wojciechowski: Dzieje literatury polskiej. Lwów–Warszawa 1930, s. 112.
18. Ignacy Chrzanowski: Historia literatury niepodległej Polski (1965–1795). Z wypisami. Wyd. 11. Warszawa 1971, s. 530.
19. Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny. Tom I. Warszawa 1984 s. 500.

DODATEK

CELISSIMO S.R.I. PRINCIPI IGNATIO ex COMITIBUS
 á KRASICZYN KRASICKI
 DEI et Apostolicae Sedis gratiá Episcopo Varmiensi et Sambieni, Terra-
 rum Prussiae Praesidi;
 Dum post celebratum Jubilaeum è sua Alma Cathedra rediret;
 MECAENATI suo Munificentissimo et Amplissimo

APPLAUSUS

a Collegio Braunsbergensi Societatis Jesu Annò Christi nati 1770.

ODE

DICOLOS TETRASTROPHOS

PRAESUL excelsa COMITUM creatus
 Stirpe, Polonae decus atque gentis,
 Varmiae PRINCEPS, comitante gressum
 PRINCIPE visit.
 Tecta nostratum! Tua plectra quidni
 Expedis Clio, Sociaeque Musae
 Hospites tantos celebratis amplo
 Pectine laudum?
 Non ego hos; centum licet ora forent;
 Versibus dignis canerem Thalia
 Serta portaret licet: haec corona
 Impar adesset.
 Hic, DEAE, vester labore, disertae.
 Fallor, an verè resonant petita
 Plectra? non fallor: Jovis ipsa proles
 Labra resolvit.
 Audio: Svaves repetit triumphos
 Phoebus inclamans; Jubar o decorum
 Varmiae salve! Litalique caeli
 Gloria salve!
 Lustra decurrant sine nube vobis,
 Qui lares nostros adiistis: Alma
 Nomina aeternum volitans celebret
 Fama per orbem.

CHORUS

Recitativa

Musarum surge coetus,
 Rumpe moras, accelera gressus:

Huc vos disertae Nymphae Heliconis properate;
Apollo adest.
Expedito ergo omnes ocyùs huc convolemus cursu,
Divinus namque advocat nos huc Apollo.
Cur tu docta Thalia tardo graderis gressu?
Celeres huc properate,
Linquite Parnassi clivum,
Intonate festum carmen,
PRINCIPEM concelebrate.

Aria Ima

Adesto Sonorae
Dulcisono ore
Sorores Camoenae:
Festivos concentus
Profundite, plenae
Voces tonent,
Lyrae sonent,
Buccina, barbata clangant;
Titan claro lumine
Braunsbergam beat hodie.

Aria 2da.

Mille ergo protinus expediamus
Mille votorum carmina;
Adest nobis dudum optatus Praesul,
Adest Pater Patriae,
Lumen Reipublicae,
Columen Ecclesiae,
Sidus Poloniae,
PRINCEPS adest Varmiae
Jo! Vivat Pater Patriae
Jo! Vivat PRINCEPS VARMIAE
Jo! Cives festos plausus date,
acclamate:
Jo! Vivat Pater Patrie.

Recitativa

Ergötter faustus hodie illuxit nobis dies,
Votis anhelis ô expetita, svavis et beata quies,
Qua tueri datur serenata ora PRINCIPIS,
Sors ista spes nostras gaudiis implevit
Vota excessit,
Desideria superavit.

Arietta

Eja Cives exultate;
 Vestro Praesuli plausus date;
 Signa sint lactitia
 Jgnes festi luceant,
 Procul moestis fugiant
 Dolores.

Melos svave resonet,
 Martis Ave rebodët:
 Salvete nostri amores.

Aria

J! fama, curre, vola,
 Clange, clama, nuncia
 Diem ortum, quo moenia
 nostra Phoebus beat.
 J! fama, curre, vola
 Per Poenates, vicos et compita,
 Carmina, plausus et gaudia
 Ultra Thulen et ultra maria.
 Extremum perfer in orbem.

Recitativa

Et rippae rauci fluminis Passeriae
 Novo ornatae fiore blando resonen murmure,
 Et choros viridi Nymphae instruant in cespite.

Arietta

Jam sonent barbita, jam clangant tibiae,
 Sistra et Fistulae.
 Afferte Calathos, afferte rosas;
 Non desint Lilia, queis Nymphae
 PRINCIPEM coronemus.

BUCHAUSTELLUNG ANLÄSSLICH DER 250. GEBURTSTAGFEIER
 DES ERLÄNDISCHEN FÜRSTBISCHOFES IGNACY KRASICKI

ZUSAMMENFASSUNG

In der Bibliothek des Priesterseminars und im Diözesanarchiv in Olsztyn befinden sich zahlreiche Schriften, sogar Handschriften von Ignacy Krasicki, und über seine literarische Tätigkeit berichten. Das 250. Jubiläum war eine gute Gelegenheit um die Schriften von Ignacy Krasicki, des Fürstbischof von Ermland und zugleich des berühmten polnischen Dichters und Schriftstellers, auszustellen.